

A FELSŐOKTATÁS HOZZÁADOTT ÉRTÉKÉNEK MÉRÉSE AZ ALAPKÉPZÉS VÉGZŐS ÉVFOLYAMA KÖRÉBEN

Ceglédi Tímea

DE Neveléstudományi Doktori Program

Kulcsszavak: felsőoktatási eredményesség, határmenti régió, hozzáadott érték

A középiskolás korra vonatkozóan jól kidolgozott eljárások, mérőeszközök állnak rendelkezésünkre, amelyekkel a diákok eredményességét mérhetjük. A felsőoktatás esetében azonban többnyire az intézményi eredményesség kerül előtérbe. Jelen kutatás a felsőoktatásban vizsgálja az eredményességet, ám nem intézményi szinten, hanem „alulnézetből”, közép-pontjában az egyes egyetemi, főiskolai hallgatók állnak. Az ő eredményességüket próbáljuk megragadni, mégpedig úgy, hogy a középiskolásokra vonatkozó kutatások tapasztalatiból merítünk, s azokat a felsőoktatásra adaptáljuk. Kutatásunk kísérletnek tekinthető a felsőoktatási eredményesség pontosabb mérésére.

Fő kérdésünk ebben a kísérletben, hogy a hallgatók hogyan, miben, mennyire fejlődnek eredményességüket illetően az egyetemi, főiskolai alapképzés három éve alatt. Ehhez – a középiskolai gyakorlatból merítve – a hallgatók bementi és a kimeneti eredményességét vesszük össze. Ez a megközelítés nem újdonság, többféle néven is találkozhatunk vele a szakirodalomban: hozzáadott érték, GAIN, distance travelled stb.

Ezúttal a BA- és BSc-képzést elsőként elhagyók körében vizsgáljuk meg a három egyetemi, főiskolai év során történő elmozdulást. 1361 végzős hallgatót kérdeztünk meg egy történelmi határmenti régió felsőoktatási intézményeiben. A felmérés kérdőíves formában történt a 2008/2009-es tanévben. Bemenetnek a középiskolára vonatkozó eredményességi mutatókat tekintjük, kimenetként pedig a BA- és BSc-képzés utolsó évében mért eredményességi mutatókat. A bementi és a kimeneti mutatók összevetésénél az eredményesség négy különböző dimenzióját vizsgáltuk: a szoros értelemben vett iskolai eredményességet (pl. osztályzatok), a tudományos aktivitást (pl. részvétel kutatásban, publikálás), a közéleti aktivitást (pl. civil szervezeti tagság) és a jövőre vonatkozó terveket. Így nem csak a látható eredményesség-gyapodásra tudunk megállapításokat tenni, hanem az eredményesség azon rejtett mutatóira is, amelyek a későbbi boldogulásnál meghatározóak lehetnek. Eredményeink azt mutatják, hogy a hallgatók eltérő mintázatokat mutatnak a különböző mutatók tekintetében.